

Jelikož nutící předpis obecního zřízení nebyl zachován, nemohla vůbec mezi obcí a žalobcem vzejít smlouva, ze které je žalováno, a Rudolf K. nemohl obec ani dle Šu 1017 obč. zák. platně zavázati. Neboť tam, kde není platného usnesení, ač jest obecním zřízením předepsáno, není platného projevu vůle a nevzniká smlouva, což vyplývá z ustanovení občanského zákona, jenž platí vedle podpůrných předpisů obecního zřízení pro smlouvy obcí a s ní sjednané. Ustanovení Šu 863 obč. zák. se tedy odvolací soud vůbec nemůže dovolávati, jelikož dle citovaného ustanovení obecního zřízení pro Čechy jest potřeba ku vzejtí závazku obce formálního usnesení obecního zastupitelstva. Dovolatelka má proto pravdu, že žalobě schází právní podklad, totiž smlouva.

Čís. 4472.

Měla-li pojišťovna dle pojišťovacích podmínek hraditi náklady sporu, jenž vzešel pojištěnci z pojistné příhody při pojištění proti následkům povinného ručení, může se pojištěnec domáhati na pojišťovně náhrady nákladů, třebas jich sám ještě právnímu zástupci nezaplatil. Nelze mluvit o hrubé nedbalosti, když pojištěnec neoznámil pojišťovně, že poškozený uplatňuje náhradní nároky v řízení trestním (že vyhrožoval, že bude žalovati), nýbrž stačí, když ji zpravil o podané žalobní odpovědi proti žalobě poškozeného.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1924, Rv I 1365/24.)

Žalobci byli pojištěni u žalované pojišťovny proti následkům z povinného ručení. Dne 4. února 1919 utrpěl učeň Josef Z. v podniku žalobců těžký úraz. Žalobci oznámili úraz žalované, jež oznámení to vzala na vědomí s tím, že nárok Josefa Z.-a dlužno odmítnouti vzhledem k zákonu o úrazovém pojištění dělnickém, a žádala, by v případě, že by Josef Z. žalobce žaloval, ji včas zpravila o žalobě. Dne 1. února 1920 žaloval Josef Z. proti žalobcům nárok na náhradu škody a právní zástupce žalobců podal o tom zprávu nyní žalované pojišťovně s tím, že podává právě žalobní odpověď a že se ve sporu jedná jediné o útraty, ježto Josef Z., jehož nárok jest zřejmě bezdůvodným, má právo chudých. Žalovaná odpověděla, že nemůže vzít zprávu na vědomí mimo jiné již proto, že pojištěnec proti ustanovení čl. 11 pojišť. podmínek nepředložil žalované žalobu na něho podanou, a že ponechává jeho mandantům na vůli, by případ vyřídili na vlastní útraty. Spor vedený proti žalobcům Josef Z. prosoudil a žalobcům, tehdejší žalovaným bylo na útratách prisouzeno 12.975 Kč 10 h. Ježto pojišťovna opět odmítla tento peníz zaplatiti, domáhali se ho žalobci žalobou, již bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Ustanovení Šu 32 (3) poj. zák. dovolávají se nižší soudy zcela právem, neboť nabylo již platnosti a použití jeho není v tomto případě vyloučeno ustanovením Šu 166 (1) poj. zák., neboť případ povinného ru-

čení nelze jednak podřaditi pod žádný tam uvedený druh pojištění, jednak platí pro povinné ručení (§ 120 a násl. poj. zák.) zvláštní ustanovení §u 129 poj. zák., jež brání pojistiteli dovolávati se úmluv uchylujících se ku škodě pojistníka od předpisů §§ů 121, 124—126 poj. zák. Toto ustanovení nemělo by tudíž smyslu, kdyby po rozumu §u 166 poj. zák. bylo lze svobodu úmluvy obmeziti také při ručení povinném. Avšak dovolatelka nebyla by na tom lépe ani tenkrát, kdyby se přihlíželo k ustanovení čl. 10, 11 a 16 jejích pojišťovacích podmínek. Nelzeť mluvíti o hrubé nedbalosti, když pojistník, spolužalobkyně Emilie P-ová nepodala žalované o tom zprávy, že Josef Z. vznesl náhradní nároky v řízení trestním a když jí neoznámila, že jí, Emilií P-ové Josef Z. vyhrožuje žalobou, a když pojišťovně učinila oznámení o žalobě teprve po jednom měsíci, když její zástupce byl podal žalobní odpověď. Žádné z těchto opomenutí nemůže míti za následek ztrátu pojišťovacího nároku dle čl. 16 poj. podmínek. Doložka o ztrátě nároku má za účel, chrániti pojistitele v zájmu spořádaného provozování obchodu před případným stížením převzatého rizika. Tomuto účelu a intencím smluvních stran k němu směřujícím by se však příčílo a odporovalo by zásadě o poctivosti a důvěře v obchodním styku, kdyby doložka o ztrátě měla pojistníka nezaslouženě stihnouti i tenkrát, když se zanedbání povinností, o kteréž se jedná, jeví se stanoviska pojistitele samého skutečně bezvýznamným, jak tomu již v tomto případě. Vzhledem k tomu, že trestní řízení proti Karlu P-ovi bylo dle §u 90 tr. ř. zastaveno, nemělo by ohlášení soukromoprávních nároků v trestním řízení i kdyby se bylo stalo, žádného škodlivého následku pro pojišťovnu, neboť obrany proti němu nebylo zapotřebí. Stejně jest bez významu, bylo-li takřka po 3 letech upomínáno o zaplacení nějakých nároků, neboť upomínka nemohla míti většího významu než žaloba sama, a když nelze přiložiti rozhodné důležitosti tomu, že opomenuto bylo okamžité oznámení o podané žalobě, lze tím méně důležitosti té shledati při pouhé upomínce. Povinností pojistníka bylo arciť učiniti ihned oznámení pojišťovně o podané žalobě, avšak vzhledem k naprosto odmítavému stanovisku, které žalovaná pojišťovna zaujala k tomuto, jí prý včas neoznámenému úrazu, nebylo postavení pojišťovny nikterak stíženo, když se pojistník pustil sám do obrany proti vznesenému nároku. Pojišťovna měla možnost napomáhati této obraně i když byla neb měla býti již podána žalobní odpověď a to buď přístupem ke sporu, neb převzetím obhajoby vlastním právním zástupcem. Když tak neučinila, nese sama risiko toho, že nedošlo ač mohlo snad dojiti k smírnému dojednání dříve než vzešly tak značné útraty v zahájeném sporu Josefa Z-a, to tím spíše, že projevila již ve své odpovědi ze dne 7. března 1919 na oznámení úrazu své odmítavé stanovisko vůči nároku Josefa Z-a, žádajíc Emilií P-ovou, by nároky Z-ovy na náhradu odmítla. Poukazuje-li dovolatelka k tomu, že by se byla ve sporu tom obmezila námitky z ustanovení §u 46 úr. zák., přehlíží, že se tak státi nemohlo, poněvadž kromě majitelky závodu Emilie P-ové žalování byli zároveň i její zřízcenci Karel P., její manžel, jako bývalý prokurista mlýna, a Antonín L. jako dílovedoucí, nehledíc ani k tomu, že dovolatelka na tuto okolnost v první stolici ani nepoukázala (§ 504 c. i. s.). V jiném směru nečiní dovolatelka obraně proti nároku Josefa Z-a, jež se setkala s plným úspěchem, žádné výtky, a lze tedy právem

míti za to, že obrana byla vedena tak, že stanovisko pojišťovny nebylo nikterak stíženo. S náhledem dovolatelky, že nárok na náhradu útrat právním zástupcem účtovaných bylo by lze proti ní uplatňovati teprve tehdy, až by Dr. K. vydobyl proti žalobcům rozsudek na zaplacení svého palmárního účtu, nelze souhlasiti, neboť škoda zaplacením těchto útrat nemusela již nastati, by založila povinnost pojišťovny k náhradě, jelikož nárok pojistníkův směřuje také k osvobození pojistníka od povinnosti k náhradě, nikoliv však pouze ku náhradě samé v případě vykonaného zaplacení. Pokud se týče aktivní legitimace Karla P-a k žalobě, jest i v tom směru souhlasiti s právním názorem nižších soudů, že ustanovení §u 881 obč. zák. — § 69 poj. zák. ještě nevešel v účinnost — jest použití v tomto případě v duchu slušnosti obchodních styků. Ustanovení čl. 11 poj. podmínek, že spor se povede jménem pojištěncovým, není názoru tomu na odpor, neboť tím jest pouze stanoveno, že spor nepovede pojišťovna, ale není tím nikterak vyloučeno, že ve shodě s pojistníkem se sporu účastní zástupce pojistníka, který, jsa v pojišťovací úmluvě zahrnut, v tomto případě na náhradu škody byl žalován. Obrana tohoto zástupce byla právě tak nutnou jako obrana majitelky závodu a proto nelze ani vzhledem k celistvosti obrany dělití útraty na ni vynaložené na dvě polovice, jak se toho dovolatelka domáhá.

Čís. 4473.

Kterak jest vykládati smlouvy.

Porušil-li nakladatel smlouvu tím, že dal reprodukční právo dále, jest ten, kdo s ním nakladatelskou smlouvu uzavřel, oprávněn na dále ustoupiti od smlouvy.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1924, Rv I 1581/24.)

Žalobce uzavřel se žalovanou firmou smlouvu, dle níž jí přenechal obrazy ku vydání obrazového díla. Provedené obrazy měly dle čl. 9. smlouvy zůstatí majetkem žalované a jenom jí mělo náležeti reprodukční právo. Žalovaná prodala štočky obrazů žalobcových Miroslavu K-ovi, jenž jich používal obchodně dále ku tisku pro kalendáře, v čemž spatřoval žalobce porušení smlouvy a žaloval o zrušení nakladatelské smlouvy. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nejprve dlužno se zabývati otázkou výkladu smlouvy. Minění dovolatelky, že rozhodným jest výklad, který smlouvě strany samy ve sporu dávají, a, když se v tom neshodují, že má se souditi, že pro neshlas vůle ke smlouvě nedošlo, jest tak nemožným, že to vlastně zbavuje soud povinnosti, by na ně vážně odpovídal. Při náhledu dovolatelky bylo by to v moci každé strany, by na svůj prospěch a na úkor strany druhé činila takto napotom, svým chováním ve sporu, smlouvu neplatnou. Ale nezáleží na tom, jak si strana smlouvu nyní vykládá t. j. jak se ve